

dosarul nr.1r-arest-2/24
1-18037931-01-1r/arest-29022024

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 martie 2024

mun.Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Boris Talpă
Lilia Roic-Botezatu
Ghenadie Eremciuc

judecând, fără participarea părților, recursul declarat de către avocata Aliona Rusnac în numele inculpatului Iurie Bulban, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți și a mandatului de aplicare a măsurii preventive, arestul preventiv din 27 februarie 2024, în cauza penală privind acuzarea lui

Bulban Iurie Vasile, născut la xxxx, originar
din sat.xxxxxx, domiciliat în sat.xxxxx,
în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Termenul de examinare:
instanța de recurs: 29.02.2024 –12.03.2024

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

A CONSTATAT:

1.Prin sentința Judecătoreiei Bălți, sediul Fălești din 19 noiembrie 2020, Iurie Bulban a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare pe termen de 8 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a întreprinderilor economice pe un termen de 3 ani. S-a dispus calcularea termenului executării pedepsei cu închisoarea începând cu punerea în executare a sentinței rămase definitivă. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bezuçchi Sergiu a fost admisă integral. În privința lui Bulban Iurie s-a aplicat măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, pe un termen de 60 zile, care v-a înceta de drept la punerea în executare a sentinței de condamnare.

2.Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Iurie Bulban și avocatul Valentin Trișnevschi, apărătorul inculpatului.

3.Cauza este pedinte la Curtea de Apel Bălți.

4.În cadrul ședinței judiciare a instanței de apel din 27.02.2024, de către procurorul Octavian Bodareu, a fost înaintat un demers privind aplicarea măsurii preventive, arestarea preventivă, în privința inculpatului Iurie Bulban pe un termen de 30 zile, cu dispunerea anunțării în căutare a acestuia.

În motivarea demersului, acuzatorul de stat a invocat că, examinarea cauzei penale a fost amânată de mai multe ori din motivul lipsei inculpatului sau a avocatului, și pentru numirea unui avocat din oficiu. Inculpatul și-a schimbat cel puțin trei apărători, însă aceștia nu au participat la examinarea cauzei penale în fond, iar ultimul avocat a reziliat contractul de asistență juridică din motiv că inculpatul nu și-a realizat angajamentele contractuale.

Conchide acuzatorul de stat, în motivarea demersului că inculpatul intenționat tergiversează examinarea cauzei penale, din diferite motive, astfel este necesară aplicarea măsurii preventive, arestul preventiv. Consideră că ultimul se ascunde de la prezentarea în fața instanței de apel.

În drept, acuzatorul de stat indică la prevederile art.52 alin.(1) pct.16), 178, 308, 321 alin.(2) pct.1), alin.(5) Cod de procedură penală.

5.Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 februarie 2024, s-a admis demersul procurorului în Procuratura de Circumscripție Bălți Octavian Bodareu, fiindu-i aplicată inculpatului Iurie Bulban măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile, cu anunțarea în căutare a acestuia și eliberarea mandatului de aplicare a măsurii preventive – arestul preventiv. S-a dispus, calcularea termenului arestării preventive aplicate în privința lui Iurie Bulban din momentul reținerii.

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că, conform fișei de repartizare a dosarului din 16.12.2020, cauza a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Eduard Rățoi, în complet cu judecătoreii Angela Revenco președinte și Ghenadie Liulca.

Ședințele fixate pentru data de 14.02.2021; 26.05.2021; 11.08.2021; 13.10.2021; 17.11.2021; 22.12.2021 au fost amânate la cererea inculpatului Iurie Bulban sau apărătorilor acestuia pe motive de boală.

Ulterior, conform fișei de repartizare din 12.01.2022, cauza a fost repartizată în mod repetat, în mod aleatoriu judecătorului raportor Ion Talpa, în complet cu judecătoreii Angela Revenco, președintele completului și Ghenadie Liulca.

Ședințele fixate pentru data de 16.02.2022; 30.03.2022; 04.05.2022; 08.06.2022; 14.09.2022; 12.10.2022; 16.11.2022; 18.01.2023; 16.02.2023; 01.03.2023; 22.03.2023; 04.05.2023; 06.06.2023; 20.06.2023; 04.10.2023; 25.10.2023; 29.11.2023; 20.12.2023; 16.01.2024; 07.02.2024 și respectiv 27.02.2024 au fost amânate, condiționate fiind de cererile inculpatului ce vizează motive de sănătate, fie de necesitatea acestuia de a contracta apărători pentru a-și exercita dreptul la apărare, fie de cererile apărătorului care invocă imposibilitatea prezentării condiționate de starea de sănătate.

Conchide Colegiul penal al Curții de Apel Bălți, prin prisma prevederilor art.176 alin.(1) și alin.(2), art.321 alin.(5) și art.329 alin.(1) Cod de procedură penală, că inculpatul Iurie Bulban intenționat, neavând careva motiv întemeiat, nu

se prezintă în mod consecutiv la ședințele instanței de apel, existând temeuri rezonabile de a presupune că inculpatul intenționat se ascunde de instanță.

Cu referire la actele prezentate de avocata Aliona Rusnac la ședința din 27.02.2024 privind starea sănătății inculpatului, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți le-a apreciat critic din motiv că au fost prezentate în copii neautentificate, nu au fost prezentate originalele acestora pentru a fi verificată veridicitatea, conținutul și organul emitent, menționând inclusiv despre lipsa certificatului medical inclusiv pentru data de 07.02.2024, astfel măsura arestului preventiv fiind considerată oportună pentru a asigura examinarea cauzei în termeni rezonabili și pentru a exclude împiedicarea bunei desfășurări a justiției.

6. Împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți și a mandatului de aplicare a măsurii preventive, arestul preventiv din 27 februarie 2024, a declarat recurs avocata Aliona Rusnac, apărătoarea inculpatului Iurie Bulban, din numele acestuia, invocând că:

-pentru fiecare lipsă a inculpatului de la ședința de judecată, se prezentau înscrisuri de către inculpat, însă instanța și-a motivat soluția în exclusivitate prin expunerea constatărilor făcute de procuror cu transpunerea normelor procesual-penale aplicabile speței date, fără a da un răspuns plauzibil argumentelor invocate de către apărare;

-instanța de apel nu și-a motivat soluția privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă în privința inculpatului pe niciunul din temeiurile de drept prevăzute de lege, pentru înlăturarea riscurilor care justifică arestul (art. 176 alin.(1), 185 alin. (1), (2) pct. 3), alin.(3) și (4) Cod de procedură penală), lipsind argumentarea instanței bazată pe probe concrete, că inculpatul ar putea să se ascundă de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă, să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni, că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică, sau că sunt aplicate pentru asigurarea executării sentinței;

-instanța de apel nu a examinat prioritar oportunitatea aplicării altor măsuri preventive, neprivative de libertate, apoi a celor alternative arestului preventiv;

-deși inculpatul nu s-a prezentat în ședințele din 01.02.2024 și 27.02.2024, s-au prezentat certificate prin care se confirmă ca ultimul este bolnav.

În drept, se indică prevederile art.5, 13 CEDO, art. art. 52 alin. (1) pct.16, 175,176, 177, 186, 307,308 alin.(1), 312, 329 Cod procedură penală.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, prin raportare la dezideratele la care trebuie să răspundă o măsură prin care se tinde la limitarea libertăților persoanelor, completul de judecată conchide că, acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, procedura judecării recursului împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.

În conformitate cu art.329 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul aplicării arestării preventive, hotărârea instanței poate fi atacată, în termen de 3

zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art.311 și 312, care se aplică în mod corespunzător.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție statuează că, raportând aspectele de fapt ale cauzei la normele dreptului procesual-penal ce reglementează procedura aplicării măsurilor preventive, în susținerea concluziei instanței de apel privind necesitatea aplicării arestului în privința inculpatului, se reține eschivarea de la prezentarea în fața instanței de apel.

Astfel, conform fișei de repartizare din 12.01.2022, cauza a fost repartizată în mod repetat, în mod aleatoriu judecătorului raportor Ion Talpa, în complet cu judecătoarei Angela Revenco, președintele completului și Ghenadie Liulca.

La ședința de judecată fixată pentru data de 16.02.2022 inculpatul a solicitat amânarea cauzei pe motiv că urmează să contracteze un alt avocat. Ședința a fost amânată pentru data de 30.03.2022, în cadrul căreia inculpatul nu s-a prezentat, fiind dispusă aducerea silită a acestuia pentru ședința fixată la data de 04.05.2022.

La data de 04.05.2022 inculpatul s-a prezentat la examinarea cauzei, avocatul Emilian Mecșa, solicitând amânarea ședinței de judecată pentru a face cunoștință cu materialele cauzei.

Ulterior, la data de 08.06.2022 inculpatul nu s-a prezentat, fiind indicate prin intermediul apărătorului său motive de sănătate.

La ședința de judecată fixată pentru 14.09.2022 inculpatul a comunicat că apărătorul său se află în concediu, ceea ce a generat amânarea ședinței pentru data de 12.10.2022. La data stabilită, apărătorul inculpatului a solicitat prin cerere scrisă amânarea examinării cauzei pe motivul aflării în concediu medical (f.d.12 vol.III).

În aceeași succesiune, ședințele de judecată stabilite pentru data de 16.11.2022; 18.01.2023; 16.02.2023; 01.03.2023; 22.03.2023; 04.05.2023; 06.06.2023; 20.06.2023; 04.10.2023 și 25.10.2023 au fost condiționate de cererile de amânare prezentate de inculpat sau apărătorul acestuia, invocând motive de boală sau necesitatea contractării unui alt avocat de către inculpatul Iurie Bulban.

În cadrul ședinței de judecată fixată pentru data de 06.06.2023 a fost dispusă aducerea silită a inculpatului pentru data de 20.06.2023, potrivit raportului ofițerului superior de sector al IP Florești, inspector Revenco Serghei, fiind constatat că Iurie Bulban este internat în secția traumatologie în urma unui accident rutier, în acest sens fiind anexată fișa medicală a bolnavului de staționar pe numele inculpatului (f.d.51-52 vol.III).

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată fixată pentru data de 20.06.2023 a fost dispusă aducerea silită a inculpatului pentru data de 04.10.2023, potrivit raportului ofițerului superior de sector al IP Florești, inspectorul Chetragiu Oleg fiind constatat că Iurie Bulban nu locuiește real în teritoriu, însă la apelul telefonic a refuzat să comunice adresa de domiciliu, la fel a menționat că se va prezenta la ședința de judecată (f.d.58 vol.III).

În ședința de judecată fixată pentru data de 29 noiembrie 2023, inculpatul Iurie Bulban nu s-a prezentat, fiind invocate prin intermediul apărătorului său motive de sănătate. Acuzatorul de stat a prezentat un demers prin care a solicitat aplicarea măsurii arestului preventiv pe un termen de 30 zile, demers ce nu a fost

soluționat de către instanța de apel, fiind pus în sarcina apărătorului asigurarea prezenței inculpatului la examinarea cauzei pentru data de 20.12.2023 .

La materialele cauzei a fost anexat un extras al centrului de terapie Lazer „Incomed” S.R.L. cu indicațiile tratamentului în staționar în perioada 28.11.2023-07.12.2023. Extrasul respectiv nu are semnătura și parafa medicului și nu este certificat pentru conformitate cu originalul în condițiile legii (f.d.91 vol.III).

În cadrul ședinței judiciare din 20.12.2023, acuzatorul de stat a dat citirii ordonanței de modificare a învinuirii inculpatului Iurie Bulban, examinarea cauzei fiind întreruptă la cererea apărătorului inculpatului pentru data de 16.01.2024, ședința respectivă fiind amânată la cererea apărătorului pentru motive de boală pentru data de 07.02.2024.

La data de 07.02.2024, inculpatul Iurie Bulban nu s-a prezentat, apărătorul acestuia comunicând instanței de apel că ultimul este bolnav, iar la școala unde frecventează copiii inculpatului este depistat un caz de tuberculoză ceea ce a impus investigații tomografice inclusiv asupra părinților. La aceeași dată a fost dispusă aducerea silită a inculpatului pentru data de 27.02.2024.

La materialele cauzei este prezentat un certificat de concediu medical în copie, pe numele lui Iurie Bulban, în regim ambulatoriu, fără ștampila instituției și cu aplicarea semnăturii cu pix suprapus pe o copie xerox (f.d.114 vol.III).

La fel, se regăsește un extras pe numele lui Iurie Bulban cu diagnostic „xxxxx ce datează cu 12.02.2024 (f.d.115 vol.III).

Suplimentar, la cererea de recurs, apărătorul inculpatului a anexat copia fișelor din cartela medicală a inculpatului Iurie Bulban care atestă că la 07.02.2024 inculpatul s-a adresat direct cu acuze la tuse productivă și pentru 12.02.2024 cu diagnostic de xxxxxxx (f.d.134-136 vol.III).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție raportând circumstanțele expuse supra la normele de drept invocate, conchide că, deși, prezența inculpatului în ședință are o importanță deosebită pentru asigurarea caracterului echitabil și în contradictoriu al procesului, acesta nu trebuie să paralizeze procedura instanței de judecată, împiedicând pur și simplu desfășurarea procesului.

În acest sens, instanța de recurs admite că nu i se poate reproșa inculpatului că s-a folosit pe deplin de remediile oferite de dreptul intern, totuși nu poate fi neglijată intenția acestuia, care rezultă din actele și lucrările dosarului de a amâna în mod repetat instrumentarea cauzei, or certificatele medicale anexate la materialele cauzei nu sunt apte de a furniza o analiză obiectivă a constatărilor medicale ce împiedică prezentarea inculpatului la examinarea cauzei pentru toate ședințele judiciare fixate.

Astfel, absența sistematică a inculpatului la ședințele de judecată nu poate fi justificată de prezentarea de către partea apărării a certificatelor medicale cu diagnozele „xxxxxxx”, majoritatea cu tratament la domiciliu. În anumite cazuri, exceptate de cele de internare, constatarea anumitor diagnoze sau constatarea acutizării celor existente nu duc neapărat la imposibilitatea prezentării inculpatului în ședințele de judecată, cu atât mai mult pe parcursul a 3 ani.

Pe de altă parte, după cum rezultă din succesiunea materialelor cauzei și conținutul proceselor verbale ale ședințelor de judecată, în cadrul instanței de apel,

apărării i s-a oferit posibilitatea prezentării în mod efectiv, a documentelor justificative ce certifică asupra realității, pertinentei faptelor și circumstanțelor invocate.

După cum a fost indicat anterior, inculpatul nu s-a prezentat nemotivat la mai multe ședințe de judecată, cu toate că cunoștea despre derularea procedurii în privința sa, cum și despre data și locul examinării cauzei. Mai mult, în privința inculpatului în repetate rânduri a fost dispusă aducerea silită. Cu toate acestea, inculpatul în mod sistematic nu s-a prezentat la ședințe, moment care a impus necesitatea amânării ședințelor. Or, instanța accentuează, că actualul proces derulează de aproximativ trei ani, majoritatea amânărilor datorându-se absenței inculpatului.

Subsidiar, completul de judecată evidențiază și prevederile art.331 alin.(1¹) Cod de procedură penală, care indică că la cererea motivată a inculpatului, apărătorului sau procurorului, ședința de judecată poate fi amânată o singură dată.

În ceea ce privește critica apărării formulată în cererea de recurs din perspectiva probatoriului ce ar demonstra necesitatea aplicării măsurii preventive a arestului (alin.6 al recursului), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că atât în lumina reglementărilor interne în materia arestării preventive, cât și a celor cuprinse în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța nu trebuie să analizeze realitatea conflictului de drept penal, respectiv existența faptei și vinovăția făptuitorului, ci doar existența unor date care să justifice presupunerea că persoana față de care se solicită aplicarea măsurii preventive a comis o faptă de natură penală.

Contrar celor susținute de apărare la înaintarea recursului împotriva încheierii și a mandatului de aplicare a măsurii preventive, arestul preventiv precum că instanța de apel nu a motivat soluția privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă pe niciunul din temeiurile de drept prevăzute de lege, se poate afirma cu suficient temei că, în cauză, circumstanțele pe care se întemeiază încheierea instanței de apel privind aplicarea măsurii de arest preventiv coroborează fără echivoc cu prescripțiile de drept nominalizate.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că în cauza dedusă judecării, așa cum a reținut instanța de apel sunt prezente elemente ce justifică necesitatea și legitimitatea aplicării măsurii preventive, arestul preventiv în raport de obiectul și dinamica judecării cauzei precum și riscul de obstacol în calea bunei desfășurări a procesului penal prin raportare la conduita inculpatului, dar și la previzibilitatea comportamentului său procesual ulterior.

Prin urmare, completul de judecată nu a constatat prezența încălcărilor invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel prin încheierea din 27 februarie 2024, este legală și întemeiată, iar recursul declarat urmează a fi respins.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor prezentate, în contextul motivelor invocate de recurent, conducându-se de prevederile art. 447 – 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către avocata Aliona Rusnac în numele inculpatului Iurie Bulban, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Bălți și a mandatului de arestare preventivă din 27 februarie 2024, privind aplicarea măsurii preventive – arestul preventiv în privința lui Iurie Bulban.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Boris Talpă

Judecătorii

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc